

www.ketab.ir

ریچارد رورتی

جستارهایی درباره‌ی
هایدگر، دریدا و دیگران
ترجمه‌ی مرتضی نوری

سرشناسه	رورتي، ريچارڊ، ۱۹۳۱ - ۲۰۰۷ م.
عنوان و نام پديدآور	جستارهاي دربارهٔ هايڊگر، دريدا و ديگران/ ريچارڊ رورتي؛ ترجمه‌ي مرتضي نوري.
مشخصات نشر	تهران: شب‌خيز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهري	۳۶۸ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	۸۷۹-۶۲۲-۹۵۰۰۳-۴-۷
وضعيت فهرست‌نويسي	فيا
يادداشت	عنوان اصلي: Essays on Heidegger and others
يادداشت	واژه‌نامه.
موضوع	فلسفه جديد -- قرن ۲۰ م.
موضوع	Philosophy, Modern -- 20th century
شناسه افزوده	نوري، مرتضي، ۱۳۶۰ -، مترجم
رده بندي کنگره	۱۳۹۷ ج ۵/ر ۴۴۵ B۹۴۵
رده بندي ديوي	۱۹۱
شماره کتابشناسي ملي	۵۵۵۹۱۲۰

نشر شبخیز

Essays on Heidegger and others

جستارهایی درباره‌ی هایدگر، دریدا و دیگران

نویسنده	ریچارد رورتنی
مترجم	مرتضی نوری
طراح جلد	حبیب‌رضایی
چاپ و صحافی	عمران

چاپ اول: اسفند ۱۳۹۷؛ ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۰۰۳-۴-۷

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

نشر شبخیز: تهران، انتهای اشرفی اصفهانی، خیابان نفت، پلاک ۴۴، واحد ۲۲

تلفن: ۴۴۸۷۰۴۲۶

Email: nashreshabkhiz@gmail.com

[nashrshabkhiz](https://www.instagram.com/nashrshabkhiz)

فهرست

۹

مقدمه‌ی مترجم

۱۳ پیشگفتار

۲۳ بخش نخست: هایدگر

۲۵ فلسفه به مثابه‌ی علم، به مثابه‌ی استعاره، و به مثابه‌ی سیاست

۴۹ هایدگر، پیش‌آیندی، و پراگماتیسم

۸۱ ویشگشتاین، هایدگر، و چیز-انگاری زبان

۱۰۱ هایدگر، کوندرا، و دیکنز

۱۲۳ بخش دوم: دریدا

۱۲۵ واساختن و دُور زدن

۱۵۳ دو معنای «لوگوس محوری»: پاسخی به نورس

۱۶۹ آیا دریدا یک فیلسوف استعلاتی است؟

۱۸۳ دومان و چپ فرهنگی آمریکا

۱۹۹ بخش سوم: دیگران

۲۰۱ فروید و تأمل اخلاقی

۲۲۹ هابرماس و لیوتار: در باب پسا-مدرنیته

۲۴۹ آنکر، کاستوریادیس، و رُمَنس یک آینده‌ی ملی

۲۷۱ هویت اخلاقی و خودآیینی شخصی: قضیه‌ی فوکو

۲۸۱ یادداشت‌ها

۳۵۳ واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی

۳۵۵ واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی

۳۵۷ نمایه

مقدمه‌ی مترجم

کتاب حاضر جلد دوم مجموعه مقالات ریچارد رورتی است که عمدتاً به بررسی اندیشه‌ی فیلسوفان قاره‌ای اختصاص دارد. جلد نخست مجموعه مقالات او با عنوان «عنیت، نسبی‌گرایی، و حقیقت»^۱ عمدتاً به بررسی اندیشه‌ی فیلسوفان تحلیلی اختصاص داشت که سه مقاله‌ی آن پیش‌تر به فارسی ترجمه شده است: «پراگماتیسم، دیویدسن و حقیقت» در کتاب در مسیر پراگماتیسم^۲، «عنیت یا همبستگی» در کتاب از مدرنیسم تا پسامدرنیسم^۳، و «اولویت دموکراسی بر فلسفه» در کتابی به همین نام^۴ پیش‌تر ترجمه شده‌اند. کتاب اصلی رورتی، فلسفه و آینده طبیعت^۵، نیز پیش‌تر توسط نشر مرکز به چاپ رسیده بود. بدین طریق مخاطب فارسی‌زبان برای ارزیابی ضعف‌ها و قوت‌های فلسفه‌ی ریچارد رورتی، و به طور کل مکتب نو-پراگماتیسم آمریکایی، به منابع نسبتاً جامعی دسترسی دارد.

روح حاکم بر این اثر، هم‌چون دیگر آثار رورتی، تلاشی مجدّانه در راستای

1. *Objectivity, Relativity, and Truth*, Philosophical Papers Volum I, Richard Rorty, Cambridge University Press, 1991.

۲. «پراگماتیسم، دیویدسن، و حقیقت»، در مسیر پراگماتیسم، ویلارد ون اورمن کواین، داندل دیویدسن، و ریچارد رورتی، ترجمه‌ی مرتضی نوری، نشر مرکز، ۱۳۹۲، صص ۳۱۰-۲۷۲.

۳. «عنیت یا همبستگی»، ترجمه‌ی حمید عضدانلو، در از مدرنیسم تا پسامدرنیسم، لارنس کهن، ویراستار: عبدالکریم رشیدیان، نشر نی، ۱۳۸۱، صص ۶۰۷-۵۹۰.

۴. اولویت دموکراسی بر فلسفه، ریچارد رورتی، ترجمه‌ی خشایار دیهیمی، انتشارات طرح نو، ۱۳۸۲.

۵. فلسفه و آینده طبیعت، ریچارد رورتی، ترجمه‌ی مرتضی نوری، نشر مرکز، ۱۳۹۰.

بازتفسیر اندیشه‌ی فیلسوفانِ بزرگ برای گنجاندنِ آن‌ها در قابِ اندیشه‌ی پراگماتیستی‌ست. رورتی می‌کوشد از طریقِ فرآیندی که خود «زمینه‌مندسازی مجدد» می‌نامد، نوآوری‌های اندیشمندانِ معاصر را دست‌آویزی برای تقویتِ نهادهای مدرن قرار دهد و در این مسیر هرآن‌چه را که باروحیه‌ی مدارا و کثرت‌گرایی فرهنگی ناسازگار است یا از گردونه حذف کند یا به حوزه‌های خصوصی و علقه‌های شخصی‌ای چون کمال‌طلبی و اصالت‌جویی محدود کند. بداعتِ کارِ او در این است که از فیلسوفانی چون نیچه، هایدگر و تا حدودی دریدا که به‌ظاهر نسبتی با اخلاقِ همبستگی ندارند ایده‌هایی برای ترمیمِ کژدیسی‌های جامعه‌ی لیبرال و تحکیمِ ساختارهای آن بیرون می‌کشد.

ترجمه‌ی این اثر به درازا کشید و نگارنده در این فاصله فرصت یافت تا در کنارِ مزیت‌های اندیشه‌ی رورتی به ضعف‌ها و تا حدودی جزم‌های تفکرِ پراگماتیستی او نیز پی ببرد. در این جا مجالِ پرداختن به این ضعف‌ها نیست اما خلاصه‌وار می‌توان به تأکید بیش از حد او بر تفسیرِ طبیعت‌گرایانه‌ی زبان و دستِ کم گرفتنِ نقشِ اندیشه‌های نو-مارکسیستی و پسا-مدرن در نقدِ ساختارهای قدرت اشاره کرد. با این همه، نگارنده هم‌چنان به فایده‌مندیِ تفکرِ رورتی برای جامعه‌ی معاصر و بازتفسیرهای بدیع او از فیلسوفانِ بزرگ اعتقاد دارد. تفکیکِ او میانِ دو قلمروِ خصوصی و عمومی - تفکیکِ علقه‌ی اصالت‌جوییِ شخصی (حقِ متفاوت بودن با دیگران) از علقه‌ی همبستگیِ اجتماعی (تکلیفِ حسّاس بودن نسبت به رنجِ دیگران) - هم‌چنان تهמידِ خوبی برای کاستن از آفت‌های بلندپروازیِ فلسفی در حوزه‌های اجتماعی‌ست. او در جریانِ بررسیِ اندیشه‌ی نیچه و هایدگر به ظرافتِ نشان می‌دهد که در هم‌آمیختنِ این دو علقه چه تبعاتِ سنگینی می‌تواند برای فیلسوف و برای جامعه به بار آورد و از این رو هماره به فیلسوفان توصیه می‌کند که از سرایت دادنِ دغدغه‌های شخصی خود به حوزه‌ی عمومی جامعه برحذر باشند مگر این‌که در این زمینه پیشنهادی‌شان را به از سر گذراندنِ آزمون‌های دموکراتیک در حوزه‌ی عمومی منوط کنند.

فلسوفانی چون هایدگر، دریدا، هابرماس و فوکو که بخش عمده‌ی این اثر به ارزیابی تفکرِ آن‌ها اختصاص دارد برای جامعه‌ی فلسفی ما بسیار الهام‌بخش بوده‌اند و امیدوارم ترجمه‌ی این اثر بتواند پرتوِ متفاوتی بر کلیّت آثارِ ایشان و بهره‌های تازه‌ای که از آنان می‌توانیم برگرفت بیاندازد.

مرتضی نوری

بهمن‌ماه ۱۳۹۷